

TURINYS

Įvadas	9	2022 M. GEGUŽĖS 8-OJI	130
2022 M. SAUSIO 24-OJI	10	Gegužės 9-oji – Pergalės diena ir propagandos šokis ant žuvusiųjų kaulų	
Artėjančios karo ligos simptomai. Kaip ruošiasi pasaulis ir Lietuva?		2022 M. GEGUŽĖS 17-OJI	139
2022 M. VASARIO 21-OJI	16	Karas Ukrainoje. Kaip skaičiuoti ir vertinti priešo nuostolius?	
5 stipriausios kariuomenės		2022 M. GEGUŽĖS 21-OJI	154
2022 M. VASARIO 27-OJI	26	Vakarų parama Ukrainai – daug – mažai ir kokia jos vertė mūšio lauke?	
Ukrainos karinės pamokos Lietuvai		2022 M. GEGUŽĖS 26-OJI	165
2022 M. KOVO 1-OJI	35	Ukrainos karas. Priešo nuostoliai ir Europos neįgalumas	
Ukraina. Ar įvyks „stebuklas prie Dnipro“?		2022 M. BIRŽELIO 2-OJI	172
2022 M. KOVO 7-OJI	43	„Kodėl rusai tokie žiaurūs Ukrainoje?“ Jie nemyli žmonių – pirmiausia saviškių.	
Kuo kariauja ukrainiečiai ir jų priešai?		2022 M. BIRŽELIO 14-OJI	185
2022 M. KOVO 15-OJI	74	Dronai „Bayraktar“. Lietuvos ir Ukrainos atvejai	
Karas Ukrainoje. Ar stipri Rusijos armija?		2022 M. BIRŽELIO 19-OJI	193
2022 M. BALANDŽIO 2-OJI	84	Aviacija kare. Agresoriaus ir Ukrainos pajėgos	
Karas mieste – nuožmiausias mūšio laukas		2022 M. BIRŽELIO 24-OJI	214
2022 M. BALANDŽIO 11-OJI	104	Pastabos apie Ukrainos karą, arba karo mitų paneigimas	
Mitai apie „Azovo“ pulką ir didvyriška Mariupolio gynyba		2022 M. BIRŽELIO 25-OJI	222
2022 M. BALANDŽIO 17-OJI	112	Vakarietiška ginkluotė Ukrainai ir visuomenės „karinis neraštingumas“	
III pasaulinis žiemos karas			
2022 M. GEGUŽĖS 2-OJI	121		
Svarbūs Ukrainos kovų veiksniai. Artimiausių savaičių perspektyva			

2022 M. LIEPOS 3-IOJI	229	2022 M. RUGSĖJO 4-OJI	301
Ukrainos karo komunikacija – „jų“ ir „mūsų“ tiesa		„Generolas Žiema“. Ar padės jis Rusijai šį kartą?	
2022 M. LIEPOS 7-OJI	235	2022 M. RUGSĖJO 9-OJI	309
Lietuvos ir NATO greitojo reagavimo pajėgos – kaip greitai jos gali stoti į mūšį?		Karinis žargonas. Kaip kalba kariškiai?	
2022 M. LIEPOS 20-OJI	242	2022 M. RUGSĖJO 11-OJI	317
Lietuvos kariuomenė – nuo geležinių strypų arsenalo iki raketinės artilerijos		Ar jau rūksta ginkluotės ir amunicijos gamyklų kaminai? Laukti nebeliko laiko	
2022 M. RUGPJŪČIO 4-OJI	258	2022 M. RUGSĖJO 30-OJI	325
Ukrainos karas. Realybė, „pusiau tiesa“ ir pamokos Lietuvai		Putino mobilizacija, arba greitos pergalės spąstai	
2022 M. RUGPJŪČIO 20-OJI	265	2022 M. SPALIO 2-OJI	331
Karas Ukrainoje. Mūšiams tęsiantis – ar tikrai Rusijos armija dar „rimtai net nepradėjo“?		Rusiška „Pyro pergalė“ Ukrainoje	
2022 M. RUGPJŪČIO 21-OJI	272	2022 M. SPALIO 5-OJI	339
Ar Lietuva – kvislingų rojus?		Civilių pastangos ir netektys pergalei pasiekti. II pasaulinio karo atvejis	
2022 M. RUGPJŪČIO 23-IOJI	279	2022 M. SPALIO 7-OJI	347
Rusijos armijos žiaurumas, iš kur jis kyla?		Taktiniai branduoliniai Rusijos ginklai ir jų galimas panaudojimas Ukrainoje	
2022 M. RUGPJŪČIO 31-OJI	286	2022 M. SPALIO 10-OJI	357
Holodomoras. Ar istorija „sukasi spirale“ kartodama baisiausius savo epizodus?		Mobilizacija. Ukrainoje ir Lietuvoje	
2022 M. RUGSĖJO 2-OJI	293	2022 M. SPALIO 15-OJI	364
„Diedovščinos“ gimimas ir Artūro Sakalausko atvejis		Kaip veikia oro gynyba? Ukraina	
		2022 M. LAPKRIČIO 1-OJI	370
		„Nacionaliniai kovos žiemų ypatumai“	

Giedrius Petkevičius

Savo alkį tyrinėdamas karybą ir istoriją knygos autorius stengėsi numalšinti tarnaudamas Krašto Apsaugos Savanorių pajėgose ir studijomis Vytauto Didžiojo Universiteto Istorijos fakultete. Žmogaus sielos gelmes ir tamsiąsias puses tyrinėjo dirbdamas psichologu su nuteistaisiais. Nuolatinis Lietuvos kariuomenės dalinių ir pratybų lankymas, bendravimas su įvairaus rango kariškiais ir praktinė parama Šaulių Sąjungai, o pagaliau ir įvairiausių istorinių, politinių bei karinių šaltinių studijos ir analitinis vertinimas suformavo unikalų požiūrį į mus supančią karinę, politinę aplinką ir istorinį paveldą.

IVADAS

Šios knygos autorius nėra karys, praleidęs nesuskaičiuojamas naktis šaltame apkase Ukrainos mūšių laukuose, tad, mielas skaitytojau, jeigu ieškosite tekste ginklų, karinės taktikos aprašymų bei strateginės analizės užuomazgų... taip, jūs jas tikrai rasite!

Knyga buvo rašoma karui prasidėjus, jam vykstant, tad kiekvienas pamąstymas žiūrint iš ateities perspektyvų gali atrodyti taiklus arba atvirkščiai – klaidingas, vis dėlto objektyvumo dėlei ankstesnės įžvalgos rašant „dienoraštį“ keičiamos nebuvo.

Čia rasite istorinių analogijų ir mūšių aprašymų, dabarties karybos praktikų bei gudrybių, galiausiai aptiksite tiesioginių sąsajų su dabarties Lietuva ir jos saugumo situacija.

Tačiau svarbiausia, mielas skaitytojau, tikiuosi, patirsite tą stingdantį nerimą, užklupusį mus visus karui prasidėjus, bei augančią viltį ir didesnę ar mažesnę ukrainiečių karinės sėkmės džiaugsmą, kurį, viliuosi, vainikuos galiausiai ateisianti pergalė.

„СЛАВА УКРАЇНІ!“

Autorius

2022 M. SAUSIO 24-OJI

„Įtampa keliama dėl konkrečių JAV ir NATO

veiksmų“, – teigia

Kremliaus atstovas

spaudai Dmitrijus

Peskovas.

CNN

ARTĖJANČIOS KARO LIGOS SIMPTOMAI. KAIP RUOŠIASI PASAULIS IR LIETUVA?

„Niekada nebūna taip, kad nieko nebūtų. Visuomet kas nors būna.“ Maždaug tokiais žodžiais švaistėsi šaunusis kareivis Šveikas čekų rašytojo J. Hašeko satyriniame romane. Kare, deja, satyros mažai, veikiau grotesko, kartais – tragikomiškų detalių. Šiame liguistame ir neišvengiamame žmonijos palydove, medicinos terminais, galima identifikuoti tik simptomus. O pastarieji – tai krintančios bombos, raketos ir svetimi / savi kariai miestų gatvėse, griuvėsiai, suirutė ir nuostoliai. Nuostoliai, kuriems sumažinti reikia tiksliai išskirti ir nustatyti artėjančios karo ligos simptomus. Deja, pastaruoju metu artėjančio karo ženklų apstu.

Visai neseniai pasibaigusios Rusijos ir NATO / JAV derybos, jeigu nepaaiškės naujų susitarimų ir detalių, nebijokime to žodžio, buvo antausis Rusijos ultimatumui. Ši šalis jautė artėjančių derybų fiasko ir išsitraukė išankstinį paruoštuką, kuriame teigė, kad

atsakys visų įmanomų „kontr“ priemonių rinkiniu. Tarp jų ir „techninėmis karinėmis“. Kalbant paprastai ir suprantamai – „stumdy-sime savo karinius dalinius bei pajėgas ten, kur užsimanysime“. Neribotas ginkluotųjų pajėgų „stumdymas“ savo teritorijoje vietiniam elektoratui tuoj nedarys reikiamo įspūdžio, todėl tikėtina, kad šios pajėgos gali „pasistūmėti“ pas vieną iš kaimynių.

Operacija Kazachstane, dengiama vietinių lyderių „pagalbos prašymo“ ir teisinio legitimumo skraiste, Rusijos visuomenei, rodos, reikiamo įspūdžio nedaro – naujasis Kazachstano lyderis K. Ž. Tokajevas jau pareiškė, kad „taik-darių pajėgos“ privalės palikti šalį, NATO ir „amerikiečių imperialistų“ pėdsaku tiki vien labiausiai užkietėję putinistai, o visa brangiai kainuojanti operacija niekaip nesiekia „mažo per-galingo karo“ lygmens.

Dalis politologų situaciją Rusijos visuomenėje grindžia gana madingu Vakaruose „socialinio susitarimo“ terminu – televizorius ir valdžia privalo pateikti rusams „apsiaustos tvirtovės“ vaizdinį, reguliariai paskaninamą tikromis ar virtualiomis pergalėmis geopolitiniuose frontuose, o šaldytuvus užtikrinti bent minimumą vietinių gėrybių, kuriomis galima pasotinti savo skrandį. Vertinant dabartines dujų ir naftos kainas, tos šalies šaldytuvai neištuštės, o kariuomenę pasieks vis daugiau naujos technikos ir aukštesnių karinių laipsnių. Bėda – priešų ratas yra, tačiau tampa labiau užsigrūdinęs sparčiai senstančio Vladimiro geopolitinėms užgaidoms, o ir visas prakeiktų priešų Aljansas siunčia pagyvenu-sį mačo toli toli.

Šalyje, nuo viršaus iki apačios persmelktoje idealizuotų kriminalinio vyriškumo „paniatkių“ (nerašyto kriminalinio kodekso), o „феня“ (nusikaltėlių ir laisvės atėmimo vietų žargonas) – neatsie-jama tautos mentaliteto ir žodyno dalis, autoriteto pažėminimas yra baisus ir neįsivaizduojamas.

4 Asociatyvi nuotrauka

Šalyje, nuo viršaus iki apačios persmelktoje idealizuotų kriminalinio vyriškumo „paniatkių“ (nerašyto kriminalinio kodekso), o „феня“ (nusikaltėlių ir laisvės atėmimo vietų žargonas) – neatsiejama tautos mentaliteto ir žodyno dalis, autoriteto pažėminimas yra baisus ir neįsivaizduojamas. Tiesa, kriminalinėje aplinkoje taip nutinka ne taip jau retai, tačiau pretendentas į „pasaulinius lyderius“ šito tiesiog negali leisti, todėl tolesnių įvykių scenarijai galimi tik du: karas arba nuolaidų regimybę Rusijai sukuriantys veiksmai, kurie toje šalyje būtų išpūsti iki neregėtų aukštumų pateikiant juos kaip besąlyginę Vladimiro Putino pergalę. Trečiojo scenarijaus nėra, nes visa autoriteto sukurta „valdžios vertikalė“ imtų pavojingai siūbuoti.

Vakaruose tai geriau negu puikiai suprantama – didžiavalstybinio rusiško pamišimo simptomus stengiamasi malšinti sankcijų, perspėjimų ir formalių derybų mišiniu, nors visi suvokia, kad tai gali padėti „kaip nabašnikui švėstas vanduo“.

Tęsiant spalvingų posakių plejadą – „savi marškiniai arčiau kūno“ – kokie simptomai liudija, kad mūsų šalies politinė karinė vadovybė rimtai vertina galimo karo pavojus?

Kai Alytaus gyventojai pamatys atsiveriančius miesto pakraštyje įsikūrusio Didžiosios Lietuvos kunigaikštienės Birutės bataliono vartus ir iš ten riedančią karinę techniką, o apie iš anksto skelbtas karines pratybas nebus pranešta žiniuose, tai bus svarus indikatorius, kad prasidėjo šis tas rimto. Iki aprašytos akimirkos artėjantį susirgimą „karo liga“ atskleidžia kiti simptomai.

Visai neseniai Lietuvos kariuomenė paskelbė, kad auga dezinformacijos mūsų šalies žiniasklaidos erdvėje skaičiai – nuo 487 atvejų lapkričio mėnesį iki 507 atvejų gruodį. 41 procentas aktyvių melagienų nukreipta prieš Lietuvos gynybinio potencialo stiprinimą. Galbūt sutapimas, tačiau, kaip rodo istoriniai pavyzdžiai, įtampos laikotarpiu (rus. *узрожаемый период*), tarp galimo tiesioginio karinio konflikto pusių šie skaičiai visuomet linkę augti.

Praėjusių metų pabaigoje Lietuvos gynybos ekspertų bendruomenė sulaukė malonios žinios – Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Valdemaras Rupšys paskelbė apie ambicingus kariuomenės planus – spartinti ginkluotųjų pajėgų artilerinius pajėgumus ir įsigyti papildomą bataliono komplektą savaeigės artilerijos ir sprendimą naujomis pėstininkų kovos mašinomis

Kai Alytaus gyventojai pamatys atsiveriančius miesto pakraštyje įsikūrusio Didžiosios Lietuvos kunigaikštienės Birutės bataliono vartus ir iš ten riedančią karinę techniką, o apie iš anksto skelbtas karines pratybas nebus pranešta žiniuose, tai bus svarus indikatorius, kad prasidėjo šis tas rimto.

aprūpinti net tris Sausumos pajėgų batalionus. Anksčiau skelbtos nuomonės ir prognozės apsiribojo ne tokiais ambicingais siekiais. Neoficialiai žodžiai: „...jeigu prireiks, aš noriu kariauti visa kariuomene, o ne keliais pajėgiais batalionais“, taip pat priskiriami kariuomenės vadui.

Iš karto po Naujųjų žiniasklaidos atstovai buvo kviečiami stebėti naują šauktinių sąrašų sudarymą, oficialiai skelbiamas jų skaičius šiais metais – 3 828 asmenys. Tačiau jau po kelių dienų šalies Prezidento atstovas pareiškia, kad yra šaukiamas Valstybės gynimo tarybos posėdis, po jo pranešama, kad šauktinių skaičius bus didinamas iki 4 400 asmenų. Formaliai tai „tik“ 15 proc. padidėjimas, o realybėje – nemažas iššūkis Lietuvos gynybos „mašinai“ – „iš niekur“ atsirandantis šauktinių „batalionas“, didelė apkrova ir karinei infrastruktūrai, ir puskarininkiams, ir didelės papildomos išlaidos. Regis, susirinkusi šalies politinė ir karinė vadovybė išgirdo informaciją, kurią galėtume apibendrinti frazėmis: „laukti negalime, turime skubėti“ ar bent jau ne taip dramatiškai ir daugiau biurokatiškai: „turime spartinti procesus“.

Autoriui gavus iki šiol dar neskelbtus naujojo gynybos biudžeto išsklotinės skaičius, siekis „spartinti procesus“ ir ginkluotis pasitvirtina. 2021-aisiais ginklų ir karinės įrangos pirkimai bendrajame gynybos išlaidų „pyrage“ sudarė 9,7 proc., o šiais metais ši biudžeto eilutė pašoka bemaž iki 22 procentų.

Kadaise kaip apie neapibrėžtos ateities („maždaug po 2030 metų“) teorinę galimybę kalbėję gynybos sprendimų priėmėjai pareiškė tiesiai – svarbaus atgrasančio veiksnio, salvinės artileri-

5 Lietuvos kariai pratybose

jos sistemų, pirkimas skubiai ankstinamas – sistemas numatoma turėti dar iki 2026 metų. Visuotinio šaukimo galimybių studija Krašto apsaugos ministerijoje bus pristatyta dar sausio 27 dieną.

Galbūt tokie gana radikalūs pokyčiai politikų sprendimuose nereikalingi? Galbūt, tačiau veikiausiai niekas nenori, jog posakis: „Kas nemaitina savos kariuomenės, vėliau maitina svetimą“ virstų realybe, o artėjančio karo ligos simptomai – paties karo diagnoze.